

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA VARASTOKIRJASTON VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2020-2023 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2020

1. STRATEGISET VALINNAT

Varastokirjasto edistää toiminnallaan seuraavia tavoitteita hallitusohjelmasta ja opetus- ja kulttuuriministeriön strategiasta:

Koulutus- ja osaamistaso nousee.

Kansalaislähtöisiä julkisia palveluita kehitetään. Edistetään digitaalisia palveluita ja esteettömyyttä sekä selkeää hallinnollista kieltä.

Kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat.

Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa.

Merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti.

Hallinnonalan yhteisenä tavoitteena Varastokirjasto edistää aktiivisesti Agenda 2030-ohjelman ja Terveet tilat -ohjelman tavoitteiden toteutumista toiminnassaan.

2. TAVOITETILA

Varastokirjasto lisää kansallista osaamis- ja tietopääomaa asiantuntemuksellaan, avoimella toimintakulttuurillaan sekä lisäämällä aineistojensa löydettävyyttä ja saavutettavuutta. Näin toimien mahdollistetaan toimintatapojen ja palvelujärjestelmän kehittäminen, uuden liiketoiminnan syntyminen sekä suomalaisen yhteiskunnan osaamiseen perustuva uudistuminen.

3. VARASTOKIRJASTON TOIMINTA-AJATUS

Varastokirjasto vähentää toiminnallaan yleisten ja tieteellisten kirjastojen kokoelmatarvetta ja varmistaa, että kokoelmaan luetteloitu aineisto säilyy tiedontarvitsijoiden käytössä. Varastokirjaston toiminta tukee avoimen tieteen edistämistä ja osaamisen kehittämistä yhteiskunnassa osana tutkimuksen infrastruktuureja. Varastokirjasto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

4. TULOSTAVOITTEET

Varastokirjasto vähentää tieteellisten ja yleisten kirjastojen kokoelmatilarvetta ja varmistaa sen, että kokoelmaan otettu aineisto on tiedontarvitsijoiden käytettävissä.

Varastokirjasto tukee osaamisen kehittämistä ja jatkuvaa oppimista osallistuen kirjastojen toimintatapojen ja palvelujen kehittämiseen kustannustehokkaalla sekä nopealla aineiston käyttöön saattamisella.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite 1:

Varastokirjasto vähentää kirjastojen kokoelmatilarvetta.

Toimenpide:

Varastokirjasto ottaa vastaan määritellyn kokoelmapolitiikkansa mukaista tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista siirrettyä aineistoa.

Tavoite 2:

Varastokirjasto säilyttää kirjastojen kokoelmistaan poistaman vähemmän käytetyn aineiston.

Toimenpide:

Varastokirjaston kokoelmiin liitetään Suomessa säilyttämisen arvoista aineistoa. Muu aineisto voidaan poistaa lähettävän kirjaston toimesta, mutta myös Varastokirjaston toimesta.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Varastokirjasto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Tavoite 1:

Varastokirjasto asettaa aineistonsa käyttöön nopeasti ja tehokkaasti.

Toimenpide:

Kokoelmiin otettu aineisto asetetaan viiveettä tarvitsijoiden käyttöön. Aineistotiedot ovat löydettävissä kansallisista, avoimista tietokannoista. Varastokirjasto hyödyntää sähköisiä ja perinteisiä aineiston välityskanavia kulloisenkin tilanteen mukaisesti.

Tavoite 2:

Varastokirjasto ottaa toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset: valtionhallinnon taloudelliset reunaehdot, digitalisaation ja normien purkamisen sekä hallinnollisen taakan keventämisen.

Toimenpide:

Varastokirjaston sähköinen aineistonvälitys takaa kirjastoille kokonaistaloudellista hyötyä. Varastokirjasto seuraa viraston budjetin toteutumaa aktiivisesti ja reagoiden, ja hyödyntää valtionhallinnon keskitettyjä palveluja toimissaan.

Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteiden mukaisesti virasto kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Virasto ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovelvoitteet niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön linjaukset vuosille 2020-2023 toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Hankintapolitiikka perustuu valtion keskitettyihin palveluihin.

5. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla varmistetaan strategian ja tavoitteiden toteutuminen, toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuvuus sekä talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, sekä hyvä hallintotapa. Riski on mahdollinen tulevaisuuden tapahtuma, joka voi vaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Myös mahdollisuuksien käyttämättä jättäminen on riski.

Varastokirjaston keskeiset riskialueet liittyvät Varastokirjaston luotettavuuden takaamiseen myös mahdollisessa muutostilanteessa, sekä tietotekniikkariskeihin. Tunnistettu riski on myös rahapelitoiminnan momentin määrärahan väheneminen. Riskienhallintaa arvioidaan säännöllisesti.

Suunnittelukaudella tulee linjata tulevat tilaratkaisut.

6. MUUT ASIAT

7. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön ja viraston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksiköitä sekä tarvittaessa erillisissä ministeriön ja viraston välisissä kokouksissa. Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan sekä tarkoituksenmukaisesti yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta ja toimittain edellisiä koskevat voimassaolevat suunnitelmat ministeriölle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Virasto raportoi tulostavoitteiden toteutumista tulostietojärjestelmään.

ALLEKIRJOITUKSET

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Johanna Vesterinen
Kirjastonjohtaja

Anne Luoto-Halvari
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Tavoite 1. Koulutus- ja osaamistaso nousee					
Toimenpide: Varastokirjasto tukee koulutuksen ja osaamisen kehittämistä ja osallistuu kirjastojen palvelujen kehittämiseen nopealla aineistonväilyksellä					
Mittari: Lainaupalvelun nopeus (h)	<24	<24	<24	<24	<24
Tavoite 2. Kansalaislähtöisiä julkisia palveluja kehitetään. Edistetään digitaalisia palveluita ja esteettömyyttä sekä selkeää hallinnollista kieltä.					
Toimenpide: Vaari-Finna on esteettömästi käytettävissä ja kaikille avoin					
Mittari: Hakujen määrä (kpl/v)	91 270	93 000	95 000	95 000	95 000
Virastokohtaiset yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat tavoitteet					
Tavoite 1. Varastokirjasto vähentää kirjastojen kokoelmatilaravetta					
Toimenpide: Varastokirjasto ottaa vastaan määritellyn kokoelmapolitiikkansa mukaista kirjastoista siirrettyä aineistoa					
Mittari: Vastaanotetun aineiston määrä (hm)	3 300	3 500	3 500	3 500	3 500
Tavoite 2. Varastokirjasto säilyttää kirjastojen kokoelmistaan poistaman vähemmän käytetyn aineiston.					
Toimenpide: Varastokirjaston kokoelmiin liitetään Suomessa säilyttämisen arvoista aineistoa. Muu aineisto voidaan poistaa lähettävän kirjaston toimesta tai Varastokirjaston toimesta.					
Mittari: Käsitellyn aineiston määrä (hm) (2018: 3077)	3 300	3 500	3 500	3 500	3 500

Liite 2

Toiminnallinen tuloksellisuus

Tuotokset ja laadunhallinta: suoritteet ja julkishyödykkeet sekä palvelukyky ja laatu.

Toiminnallinen tehokkuus: tuottavuus ja taloudellisuus.

Tavoite/toimenpide	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
SUORITTEET JA JULKISHYÖDYKKEET					
Tavoite: Varastokirjaston aineiston vastaanotto- ja välitysmenetelmät ovat laadukkaita ja tehokkaita.					
Toimenpide: Kokoelmiin otettu aineisto asetetaan viiveettä käyttöön. Aineistotiedot löytyvät kansallisista, avoimista tietokannoista. Aineiston välityksessä hyödynnetään sähköisiä ja perinteisiä välityskanavia.					
Mittarit:					
- Kokoelmiin otettua aineistoa (hyllym.)	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
- Luetteloidut tietueet (nimekkeitä)	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
- Lähettävän kirjaston Vaari-omistajuus merkitty (LowTag, kpl)	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
- Uusia tietueita Melinda-tietovarantoon (% nimekkeistä)	15%	15%	15%	15%	15%
- Vaari-tietokanta ainoa omistaja (% Melindasta)	7%	7%	8%	8%	8%
- Tilausten määrä yhteensä (kpl/v) (2018=97 386)	82 000	90 000	92 000	92 000	92 000
- Artikkelitilaukset (PDF % tilauksista)	11%	11%	11%	11%	11%
- Kirjojen käyttöaste (% monografioista)	8	8%	8%	8%	8%
PALVELUKYKY JA LAATU					
Tavoite: Varastokirjasto palvelee kaikkia kirjastoja laadukkaasti ja ajantasaisesti					
Toimenpide: Vastaanotettu aineisto käsitellään kokoelmaan oikea-aikaisesti.					
Mittarit:					
- Aktiiviasiakkaiden määrä (kpl)	525	525	520	520	520
- Tarkastetun aineiston käsittelyviive lähtökirjastossa (kuukautta saapumisesta) 2018=<6	<6	<6	<6	<6	<6
Toimenpide: Aineiston lainapyyntöihin reagoidaan viiveettä.					
Lainauspalvelun nopeus (tuntia tilauksesta)	<24	<24	<24	<24	<24
TALOUDELLISUUS JA TUOTTAVUUS					
Tavoite: Varastokirjasto toimii taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot					
Toimenpide: Varastokirjaston kokoelmat ovat maksutta asiakkaiden käytössä. Toiminnot tuotetaan taloudellisesti.					
Mittarit:					
- Aineiston käsittelyn yksikkökustannukset (€/hm) (2018=393)	373	359	366	374	381
- Käsitelty aineisto (hm/htv) (2018=257)	366	366	366	366	366
- Lainauksen yksikkökustannukset (€/tilaus tai uusinta)	5,43	5,43	5,43	5,43	5,43
- Tilauksia (kpl/htv)	15 601	16 575	16 943	16 943	16 943

Liite 3

Voimavarojen hallinta / Konsernitavoitteet

Konsernitavoitteet (henkiset voimavarat, toimitilat ja infrastruktuuri sekä muut konsernitavoitteet)

Mittari	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Henkilötyövuodet (htv) (2018=17,4)	18,5	18	18	18	18
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro) (2018=3,9)	3,90	>=4,0	>=4,0	>=4,0	>=4,0
Sairauspoissaolot (pv/htv) (2018=10,87)	10,8	< 9	< 9	< 9	< 9
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv) (2018=2,7)	3	3,5	3,5	3,5	3,5
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)	3,91	>=3,91	>=4,0	>=4,0	>=4,0
Toimistotilojen käyttö (m2/hlö)	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
Kokoelmatilojen käyttö (hm/m2)	20	20	20	20	20
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	90	90	90	90	90
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat	Tekeillä	Valmis		Päivitetty	
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, mittari: sukupuolten tasa-arvon toteutuminen työyhteisössä (VMBaro)	> 4,3	> 4,3	> 4,3	> 4,3	> 4,3
Kestävä kehitys, mittari: verkko- ja etäkoulutusten osuus koulutuksista (% / tot.koul.)	70%	80%	80%	80%	80%
Digitaalisuutta koskeva mittari, konkreettiset toimet: LowTag-luetteloitujen tietueiden osuus (% / kok.luettelointi)*	38%	38%	38%	38%	38%

* Low Tag = kokoelmaan otettavan aineiston luettelointitietueen siirto kirjastojen välillä digitaalisesti.

Varastokirjasto raportoi tilinpäätösasiakirjassaan tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, kestävän kehityksen ja digitaalisuuden edistämisen konkreettisista toimistaan.

Liite 4

Voimavarojen hallinta

Määrärahat (1 000 euroa)	TA 2019 + LTA:t 2019	TA 2020	Kehys 2021 eli arvio	Kehys 2022 eli arvio	Kehys 2023 eli arvio
			JTS 2021-2023	JTS 2021-2023	JTS 2021-2023
Momentti 29.40.04	1 665	1 629	1 622	1 613	1 604